

HÁRMAS-KÖRÖS

HITBUZGALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLPOLITIKAI FOLYÓIRAT

Előfizelési ár: negyedévre 20 fillér.
Megjelenik minden hónap 15-én.

FŐLELTŐS SZERKESZTŐ:
WALTHIER GYÖRGY
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Endrőd, Széchenyi-utca 2. szám

Hirdetéseket
kedvezményes feltételek mellett közlünk.

XI. Pius pápa intelmei

Krisztus földi helytartója husvétkor apostoli levelet küldött a szabadkőművesek-szocialisták és kommunisták rémuralma alatt hosszú évek óta szenvedő mexikói katolikusokhoz. A pápai körlevél nem az istentelen, Krisztus hitét a mexikói nép lelkéből kiirtani akaró államhatalom kegyellenségeivel és az üldözések sorozatának felsorolásával foglalkozik, hanem utasításokat ad arra nézve, hogy a különleges helyzetben *milyen magatartást tanúsítsanak a papok és világi hívek.*

Nagy örömeinek ad kifejezést a Pápa, hogy Mexikó papjai és hívei közül ezren és ezren nyíltan kiálltak hitük védelmére, bámulatos hősiességgel viselték a szenvedéseket, sőt számosan még a mártírhaláltól sem rettentek vissza. Ezek fényes példát adtak a világ katolikusainak, hogy legnagyobb értéküket: az Isten és lélek kapcsolatát jelentő vallást és hitet hogyan kell és illik megbecsülni és védelmezni.

De *fájdalomra* is van elég ok. Az egyik fő ok az, hogy az istentelen államhatalomnak még tűrhetőbb egyénei sem veszik maguknak azt a hivatalknál fogva kötelező fáradságot, hogy Krisztust, vallását és egyházát ne csak a rágalmon keresztül ismerjék meg, hanem annak igazságai, törvényei és tanainak alapos áttanulmányozásával az őt megillető méltányos bánásmódban és megbecsülésben részesítsék.

De *még inkább fájdalmas* az, hogy Mexikóban is oly sok a *lagymatag* és *félénk hívő*. Ezek szívük mélyén hisznek az Istenben, de emberi tekintetektől és a kellemetlenségektől való félelem miatt közömbösen viselkednek, sőt a vallástalan irányzat erkölcsi és anyagi segítőjével résztvesznek az Egyház üldözésében.

Legfontosabb dolog - mondja a pápai intelmei -, hogy a *papság* hivatásának magaslatán álljon. Okosan és bátran, a haláltól sem félve, hirdesse Krisztus tanítását és szolgálja a lelkeket.

Szent Pál apostolra is hivatkozik a Szentatya, hogy meri „Krisztusban egy test vagyunk”, *a test minden tagjának közre kell működnie*, hogy a test fennmaradjon és éljen!

Krisztus országának terjesztésében, a hit megvédésében, a lelkek boldogulásának nagy munkájában tehát a *világiaknak is segíteniük kell!* Jézus nem tanította azt, hogy a világiaknak csak hinniük kell, de tenniük nem szükséges! A papságnak segédkezet nyújtani és helytállni ott, ahová a pap képtelen eljutni, az ő dolguk.

A *papok legfontosabb kötelességévé teszi a Szentatya a világi apostolok nevelését.* A világi apostolok ismerjék a hitet, lelkesedjenek érte, mint Isten szent ajándékáért, tevékenykedjenek, dolgozzanak embertársaik lelki megmentéséért, legyenek feddhetetlenek, példaadók magán és családi életükben.

A papság és világiak munkája a hitélet terén kívül a *szociális, gazdasági és kulturális életre* is terjedjen ki.

A gazdasági kérdések, a földbirtok helyes eloszlása, a munkások és családjaik életviszonyainak megjavítása, a rengeteg szociális igazságtalanság és baj gyógyítása csak az *igazságosság és szeretet* krisztusi erényeitől várhat gyógyulást és pártatlan, helyes megoldást.

Vallásilag, de anyagilag is segíteni kell a leggyengébb társadalmi osztályon: a munkásokon. *Mindenkinek, aki képességei szerint szorgalommal és lelkiismeretesen dolgozik, joga van a megélhetéshez*, ezt a megélhetést a közhatalomnak és társadalomnak biztosítani kell.

Egyik legfontosabb kérdésnek jelöli meg a Szentatya az *ifjuság nevelésének* nagy problémáját. *Vallásellenes és vallásnélküli iskolákra, tanterekre ne bizzák a szülők legnagyobb kincseiket: gyermekeiket.* A katolikus nevelőknek pedig *legfontosabb kötelessége* az legyen, hogy a jövő nemzedék lelkét *Isten ismeretére, szere-*

tetére és Krisztus vérével megváltott lelke nagy értékének megbecsülésére tanítsák.

Egyetértés, szeretet és őszinteségre buzdította levelének befejező soraiban Szentséges

Atyánk mexikói gyermekeit. *Szent Pál is ezt követelte az őskeresztényektől. Tehát ezt kívánja a magyar katolikusoktól is. A jó katolikus nemcsak hisz, hanem tesz is!*

Az új belügyminiszter

Magyarország kormányzója Széll József titkos tanácsost, a közigazgatási bíróság másodelnökét m. kir. belügyminiszterré nevezte ki.

Az új belügyminiszter régi hírneves katolikus családból származik. Unokaöccse néhai Széll Kálmánnak, a régi békeidők nagy miniszterelnökének. Eskütétele után a sajtó előtt ismertette munkaprogramját. Hangsúlyozta, hogy Darányi Kálmán miniszterelnök iránykitűzése alapján *nemzeti és keresztény alapon* haladó konzervatív irányban *szociális tartalommal telített népies politikát kíván folytatni.* Vállalja a legmesszebbmenő felelőssé-

get, hogy az ország rendje és békéje minden időben, minden eszközzel fentartassék és biztosítottassék. Szociálpolitikai tekintetben a városok jogos érdekeinek felkarolása mellett a falu sorsa fekszik különösen szíven úgy közegészségügyi, mint népjóléti vonatkozásban. Majd a közigazgatás vezetésének irányelveit, s részbeni reformjának szükségességét vázolta. Széll József vérbeli szakember, aki többmint 30 éves nagyvonalú közigazgatási működése alatt arról lett ismertté, hogy pártatlanul szigorú, keménykezű, de melegszívű férfiu és kiváló alkotó erő. Működését nagy érdeklődéssel figyeljük.

Az ország költségvetése

Egy év rengeteg politikai beszéde után az egész ország népe feszült érdeklődéssel várta és figyelte a kormány új költségvetését.

A képviselőház április 8-iki gyűlésén mutatta be Fabinyi Tihamér pénzügyminiszter az új költségvetési tervezetet, mely az általános helyzet javulásának megfelelően örvendetes tempóban áll szolgálatába azoknak a közgazdasági és szociális terveknek, amelyet a Darányi kormány megvalósítandó célul tűzött ki.

Nincs helyünk rá, hogy a nagy gonddal, lelkiismeretes hozzáértéssel megalkotott költségvetést részleteiben is tárgyaljuk, de vázlatosan is megállapíthatjuk, hogy bennfoglaltnak azok a kiadási többletek, amelyek a kormány szociális, népegészségügyi, gazdasági, kulturális, családvédelmi, általában népi irányu programjának megvalósításához feltétlenül szükségesek.

A kormány a nyomor enyhítését célzó *munkaalkalmak teremtésére* 13.3 millió pengőnyi többletkiadást irányzott elő. Azaz a múlt évi 32 millió pengővel szemben 5.6 millió

pengőt. Ebből 8-10 millió pengőt rendszeres munkaalkalmak biztosítására, 5 millió pengőt alföldi öntözésre, mely azonban csak részlete a 12-14 éves öntözési programnak, 10 milliót utak építésére, 3 milliót bekötő utak építési segélyére.

A *családvédelem* nagy eszményét óhajtja a kormány szolgáltni azzal, hogy közel 300.000 napszámából, valamint a rokkant és közsegélyekből élő kisadózót mentesít többmint 3 millió pengőt kitevő házaadó és járulékaik alul, külön kedvezményeket ad a többgyermekes családoknak az egyenesadók és illetékek terén s a tényleges és nyugdíjas közalkalmazottak harmadik és harmadikéves gyermekek családi pótlékát 50%-kal felemeli. Ez utóbbi évenként 2.5 millió többletkiadást jelent.

A családvédelem gondolatát óhajtja előbbrevinni a kormány azzal is, hogy két millió pengő évről-évre való felvevésével évenként 2-3000 végzett, diplomás ifjút önálló életpálya megalapításához segít. Egyéb fontos beruházásokra szin-

tén nagyobb több... st irányoz elő a költségvetés.

Egy millió pengőt fordít a kormány az Alföld fásítására, félmilliót a mezőgazdasági szakoktatásra, egy milliót a mezőgazdasági termelés fejlesztésére és öt millió pengőt a mezőgazdasági termények értékesítésének előmozdítására.

Valóban a trianoni ország anyagi és adózási gyengeségét figyelembevéve a költségvetés lehetővé

teszi annak a reális építómunkának eredményes folytatását, amelyet az ország boldogulása és a nép helyzetének javítása céljából a Darányi kormány maga elé tűzött

Kritizálni, gáncsolni vetni lehet, de jobbat a mai helyzetben készíteni alig tudna valaki. A józan magyar nép hálával és bizalommal nézi Darányi Kálmán komoly, becsületes törekvését és népmentő munkáját.

KATOLIKUS AKCIÓ

Az Eucharisztikus Világkongresszust megelőző szentév ünnepélyes meghirdetését május 23-án a legfényesebb ünnepi keretek között dr. Serédi Jusztinián bíborshercegprímás végzi a budapesti Szent István bazilikában.

A vidéki plebániákon, tehát Endrődön is május 23-án, a nagymise alatt felolvassuk a Nagyméltóságú Püspökiakar közös pásztorlevelét, majd délután vecsernye után katolikus társadalmi gyűlés lesz a polgári iskolában.

Mint örömmel értesülünk, a magyar falvak ifjúsága is erősen szervezkedik, hogy az 1938-ban tartandó főünnepségeken méltóan részt vegyen. Tizezer falusi legény és ugyanennyi falusi eladólány vonul fel a budapesti kongresszusra. — Reméljük, hogy az endrödi fiatalok sem marad el, hanem példát ad az öregeknek az Eucharisztikus Jézus áldozatos szeretetében.

Ha elolvassuk dr. Madarász István min. osztályfőnök, prelátuskanonok hiteles ismertetését az idei manillai eucharisztikus kongresszus tüneményes lefolyásáról, félve gondolunk arra, hogy vajjon a magyar katolikusokban lesz-e oly "őszinte és megragadó vallásosság, oly példaadóan bensőséges hitélet és páratlan fegyelmelztség, mint aminőt a keleti Népek Manillában mutattak. Sehol Európában oly mélységes áhítatot nem látott, vallja be Madarász prelátus. A nők közös szentáldozásán 80000-en, a férfiak szentáldozásán 100.000-en, a gyermekekén 80.000-en, a záró ünnepélyen 500.000 hívő vett részt, s bár az áldoztatás 4 óra hosszáig tartott, sehol zavarág, vagy tolongás nem volt. Örökre feledhetetlen élményt jelent a manillai katolikusok impozáns demonstrációja Krisztus király mellett.

Szeretnők hinni, hogy a katolikus magyarság százezrei nem szórakozásból, nem „cirkuszt látni“ mennek majd Pestre, hanem a világ minden országának katolikus küldöttségei előtt példaadóan mutatják meg Szent István ivadékainak évezredes hitét és őszinte ragaszkodó szeretét az Eucharisztikus Jézus

Egyházi hírek

Üzenet a családmegbizottaknak

Bérmálás. Dr. Lindenberger János apostoli kormányzó ur P. Zadravecz István felszentelt püspök urat kérte fel, hogy a bérmálás szentségét az egyházmegye ifjúságának kiszolgáltassa. A két főpásztor május 12-én délután érkezik Endrödre, s 13-án az anyatemplomban, 14-én a tanyai templomban bérmálnak.

A bérmálási oktatások a templomokban minden vasárnap d. u. 2-, a körösöntuliak részére a régi varjasi iskolában minden kedden 11 és az inneniek részére az öregkerti kápolnás iskolában minden csütörtökön d. u. fél 3 órakor történik. A tankötelesek tanítóiknál, mások a plebániahivatalban iratkozhatnak. Aki az oktatásokon nem vesz részt, vagy a bérmálást megelőző két napon szentgyónását nem végzi el, az nem járulhat a bérmálás szentségéhez. Bérmászülőkül csak egyházi törvények szerint kifogástalan életű katolikus egyének kérhetők fel.

Az ünnepélyes fogadtatást az előkészítő bizottság rendezi: Harsányi László főjegyző elnöke alatt. A bizottság tagjaiul az előjáróságot, az egyházközség gazdasági bizottságát és a kat. egyesületek elnökségét kéri fel az egyházközség elnöksége.

A hitbuzgalmi szakosztály április havi gyűlésében részletesen letárgyalta a tavaszi munkateendőket. Felhívja a családmegbizottakat, hogy a májusi ájtatosságok és keresztjáró napok népesebb látogatottsága érdekében sürgősen járják be és hívják fel a körzetükbe beosztott családokat. A májusi litániák vonzóbbá tételére naponként külön énekkari és magánének számokat iktat be, melynek beosztását Fölföldy Béla káplánra bízta. Rendezte és a hitbuzgalmi egyesületek között felosztotta az oltárok díszítését. Az Oltáregyesületnek és Női-ligának köszönetét nyilvánította az első szentáldozók gazdag megvendégléséért. A szegény bérmálandók részére bérmászülők felkérését vállalta. Felhívást intézett a templomban, de ezuton is a „summás-leányok“ szüleikhez, hogy gyermekeiket a szentgyónás és szentáldozás elvég-

zése után engedjék el a sok erkölcsi veszéllyel járó távoli munkákra. Ugyancsak felhívja a férfi-munkásokat, hogy Isten áldásának és segítségének biztosítása érdekében mielőtt elhagynák a falut, hogy megszerezzen idegenben keressék a mindennapi kenyeret, végezzék el pontosan a husvéti szentgyónásukat. Saját lelkük helyes értékelése és gyermekeik részére a jó példaadás kötelessége is kívánja ezt. Felszólítja a cseléd-tartó gazdákat, hogy cselédjeik lelki gondozását se hanyagolják el. Megbízható munkás és cseléd csak az lehet, aki Isten iránt sem hanyagolja el lelkiismeretbeli kötelességét. Elhatározta, hogy az endrödi esperesi kerület többi egyházközségeinek felkérésével és bevonásával az év folyamán bucsuzarándoklatot rendez. Az Eucharisztikus világkongresszus rendezését nagy örömmel fogadja és a központ felhívásának teljes odaadással kész eleget tenni.

A külterületi iskolákban az alábbi időkben lesznek szentmisék: Április 18-án d. e. 10 órakor a polyákhalmi és varjasi iskolákban, április 25-én d. e. 10 órakor a csejti és öregkerti kápolnás iskolákban, május 9-én d. e. 9 órakor a tanítóföldi és öregkerti, május 16-án d. e. 10-kor a polyákhalmi, május 17-én d. e. 10 órakor a varjasi iskolában.

Egyesületi hírek. Április 18-án d. u. fél 4 órakor szent Ferenc III. rendje, április 25-én d. u. fél 4 órakor az Oltáregyesület, május 1-én d. u. fél 6 órakor a Férfi-Liga, május 2-án d. e. 9 órakor a Jézus Szíve Szövetség csoportvezetői, május 6-án d. u. fél 6 órakor a Leányegyesület és Leányclub tartja havi ájtatosságát a szokott helyen.

A májusi litániák május 1-től kezdődőleg minden nap este fél 7 órakor kezdődnek. Csütörtökön és vasárnaponként szentbeszéd is lesz. Endrőd népe — 1914-ben, a világháború kitörése után — a B. Szent-szűz oltalmának elnyeréseért fogadalommal kötelezte magát a májusi litániák megülésére. Vegyünk részt tehát mindnyájan a redkívül szép ájtatosságokon.

Kilenced a Szentlélek Isten tiszteltetére. A régi endrödi hívek Áldozócsütörtöktől Pünkösdig kilenc napon át ájtatosságot tartottak a Szentlélek Isten kegyelmeinek megnyeréseért és Pünkösdi ünnepén közös szentáldozáshoz járultak. Ez idén is felújítjuk a régi szép szokást és a második harangszós szentmise után végezzük naponként az ájtatosságot.

EGY POGÁNY GYEREK megkeresztelte haldokló apját. Az ichangi (Kina) ferences Mária iskolát látogatja néhány pogány gyermek. Ők jelen voltak, amikor más gyermekeket katekizmus ismereteire oktattak. Amidőn nemsokára ezen pogány leánykák egyike Gangcse Kangból hajóval hazautazott, apját haldokolva találta. A kislány letérdepelt hozzája, kezdett apjának Istenről, Jézus Krisztusról, a bünről, a menyország-ról és a pokolról beszélni és emlékeztetve a keresztelési formára, amire az iskolában tanították, megkeresztelte atyját, ki még azon a napon meghalt.

A Katolikus Legényegylet ünnepségei

Husvétvasárnap és hétfőn az „Endrödi Kat. Legényegylet“ zászlóavatást, díszgyűlést, előadásokat és táncmulatságot rendezett.

Az endrödi róm. kat. plébánia-templomban 72 agrárfíjú sorakozott a zászló alá, melyet Csernus Mihály apátplébános szentelt meg. A zászlóanyai tisztet dr. Cseh Józsefné vállalta, tanubizonyosságát adva a nemes cél iránt való áldozatkészségének. Szentmise alatt az Egylet vezetője Fölföldy Béla káplán intézett beszédet a legényekhez, akik valamennyien szentáldozáshoz járultak.

Délután 4 órakor a Kat. Népház mozitermében díszgyűlést tartottak, amelyet járásunk főszolgabírája Sorbán Jenő dr. is megtisztelt jelenlétével. A gyűlést az Egyesület egyházi elnöke Csernus Mihály apátplébános nyitotta meg mélyen szántó beszédével. Utána Hegedüs Imre és Timár Gergely legények beszéltek az egyesület céljáról és eszközeiről. Ugrin József a Kat. Legényegyletek országos titkára nemesen izzó lekesedéssel ismertette a megmozdulást s összetartó munkára buzdította az ifjakat. Sorbán Jenő dr. főszolgabíró örömmel látta az agrárfíjuság megmozdulását s a vallás-erkölcsi alapon nyugvó hazafias egyesületnek támogatását ígerte. Végül dr. Cseh Józsefné kedves szavakkal üdvözölte a fiataloságot s mint zászlóanya megkezdte a zászlószögek beverését.

Az est folyamán a legényekből alakult mükedvelő gárda egyfelvonásos vigjátékokkal mulattatta a Kat. Népház mozitermét betöltő közönséget.

Husvéthétfőn az Egylet megismételte színelőadását és jólsikerült bállal fejezte be zászlóavatási ünnepét.

Sportrepülők

és gépmadarak a Budapesti Nemzetközi Vásáron. Sorsjáték párisi repülőutazás — főnyereménnyel. Kedvezményes repülőjegyek a repülőkiállítás látogatóinak. A Budapesti Sportegyesület repülőszakosztálya a Budapesti Nemzetközi Vásáron rendkívül érdekes és nagyarányú repülőgép-kiállítással vesz részt. E kiállítás keretében bemutatja a két új műegyetemi nagyteljesítményű sportrepülőgépet, a legújabb magyar műrepülő vitorlázógépet és a világ leggyorsabb repülőgépét, a Schneider - kupagyőztes olasz gépmadarat. A sorsjáték főnyereménye: repülőutazás a párisi világkiállításra és vissza, többnapos párisi tartózkodással. Kisebberemények zürichi és bécsi repülőutazás és Budapest feletti körrepülések a Budapesti Sportegyesület kétszemélyes nyitott sportgépein. A kiállítást repülőműszerek, kicsinyített repülőgépmodellek, fényképek, stb. fogják díszíteni.

Keresztyének — a kereszt ellen

Dr. Kiss Endre kecskeméti polgármester az elmúlt hetekben elrendelte, hogy a város által fenntartott iskolákban függesszék ki a keresztet. Még is történt.

A református papság azonban tiltakozott, majd a Vallás- és Közoktatásügyi Miniszterhez fellebbezéssel élt a rendelet ellen.

Kecskemét város Iskolaszéke április 9-én tartott gyűlésén foglalkozott a polgármester. rendeletével, melyet az elnöklő dr. Nyul-Tóth Pál helyettes polgármestert, az Iskolaszék elnöke ismertetett. Az iskolaszék zsidó tagjai és többen az evangélikusok közül is távolmaradtak, a katolikus és református tagok azonban csaknem teljes számban felvultak.

Dr. Révész László a református egyház ügyésze azt indítványozta, hogy az Iskolaszék ne foglaljon addig állást, míg egyházának fellebbezése a Minisztériumban el nem dől.

Zimay Károly Kecskemét nyug. polgármestere a következő ellenjavaslattal élt:

Őszinte elismeréssel vesszük tudomásul a polgármester ur rendeletét, amely minden felekezeti vontkozás nélkül a forradalmak fájdalmas tanulságai alapján született meg, a keresztény nemzeti gondolat és összefogás előmozdítására. Ezért az Iskolaszék szavazzon bizalmat és köszönetet dr. Kiss Endre polgármesternek.

Az Iskolaszék tagjai 44:14 arányban, tehát 30 szótöbbséggel fogadták el Zimay indítványát.

Csodálkozunk, hogy református magyar testvéreink nem restellik magukat Krisztus követőinek: keresztyéneknek vallani és ugyanakkor Krisztus keresztyét nem akarják gyermekeik előtt kifüggesztve látni. Hol itt a logika és következetesség?

Még csak azt, hogy dr. Kiss Endre polgármester maga is református, tehát nem „katolikus előretörésről” van szó.

FÖLDGÁZ ÉS PETROLEUM Békésvármegyében

Vármegyénk agilis főispánja: vitéz dr. Ricsóy-Uhlarik Béla rövid főispánága alatt is nagy figyelemmel kísérte a vármegye gazdasági viszonyait, természeti adottságait és amit évtizedek óta mások nem vettek észre, vagy ha igen, de könnyen elintézték, ő alapos vizsgálat tárgyává tett.

Csanád- és Békésvármegye egyik legnagyobb természeti kincse az, hogy ártezi kutjaiban bőséges földgáz van. Az első ilyen kutat Csanádapácán, majd később Gerendáson, Orosházán és Pusztaföldváron furták.

Az apácai kutat az évszázad első éveiben furatta Faludy Károly főjegyző megfelelő készülékkel a gázt elválasztotta a víztől s a gázmeny-

nyiség 30 év óta hajtja az apácai malmot. Most ugyan a kutak javításra szorulnak, esetleg mélyebb furás volna kívánatos, hogy a csökkenő gázmennyiség többletét visszaszálljon, de tény az, hogy hatalmas vagyont tesz ki azon megtakarítás, amelyet szén mellőzésével nyertek a tulajdonosok.

Hasonló összetétele van a szomszéd községek vizeinek is. Valószínű, ezekben is annyi földgáz van, hogy a vármegye villanyvilágítását

biztosítani tudnók felhasználásával. Örömmel üdvözöljük tehát főispánunk gondosságát, hogy a Földtani Intézettel hitelesen is megvizsgáltatta a békésmegyei vizek tartalmát és minden lehető megtesz a Földművelésügyi Miniszter támogatásának kieszközölésére. Ha terve valóra válik, s bőséges földgázon kívül petróleum is található lesz a mélyebb rétegekben, ez a vármegye óriási gazdasági fellendülését eredményezné.

Endrőd község képviselőtestülete

április hó 7-én tartotta ez évi rendes tavaszi közgyűlését. A tárgyszorozaton szerepelt dr. Ugrin László szarvasi főszolgabíró köszönte üdvözléséért. Makai József irodatiszt, aki egyuttal nyugdíjazását is kérelmezte, 3 hónapi betegszabadságot kapott. Jóváhagyta a képviselőtestület a Róm. Kath. Egyházzal megkötött ajándékozási szerződést a poigáiskola céljára átengedett telekre nézve. Dógi József hadiárva részére egy trafik elárúsító hely felépítését engedélyezte.

Behatóan tárgyalt arról, hogy a Király és Batthányi utcákat egy ujjonnan nyitandó kisutcával összekösse és a tárgyalásokra az előjáróságot utasította. Bizottságot küldött ki, hogy a körösöntuli lakosok hid szükségletit a helyszínen megvizsgálja és a képviselőtestületnek javaslatot tegyen. Duda János hadirokkantnak megengedte, hogy az Endrőd-gyomai takaréknál melletti üres telken trafik elárúsító helyt építsen.

Tudomásul vette a közgyűlés, hogy a Belügyminiszter Ur a kocsorhegyi Northon kutat államsegéllyel már a közeli időben megfuratja, valamint azt is, hogy a főjegyzői választás a Közigazgatási Biróság döntése alapján jogerőssé vált. A néhai Nagy József Király utcai házat 860 pen-

gőért eladta Hangya Pálné Szujó Etel endrődi lakosnak azzal, hogy a befolyó vételár örökhatározó kivánsága szerint a Vida házi alaphoz csatoltassék és utasította az előjáróságot, hogy a Vidaházi tőkepénzért földet vásároljon.

Megállapította a folyó évi tehénjárást is és gulyalegeltetési díjjakat a következőleg: egy drb. számos jószág után a zugi legelőkre 18 P, ugyanyennyi a ballai legelőre kihajtható számos jószág legeltetési díjja, fél jószág után 12 P, lovak után azonban 20 pengő, csikók után pedig 12 P. Kimondotta azt is, hogy a legeltetési díjjak az esetleges hátralékokkal együtt egy összeben előre fizetendők le, mert aki ennek eleget nem tesz, jogosultságot nem nyerhet. A csordás béreket a belterületi csordán egy-egy csordára járó tehén után 1—1 pengő készpénzben fél klg. szalonában, 20 klg. buzában, 10 klg. árpában állapította meg. A ballai csordás bére a régi maradt.

Végezetül jóváhagyta és elfogadta az összes múlt évi községi számadásokat és a számadóknak a felmentvényt a törvényszerű óvások mellett megadta.

A közgyűlés a legnagyobb rendben és magas színvonalu tárgyalások között folyt le.

Magyarország földbirtokának csak egytizedrésze védettbirtok

A Pénzügyi Központ gazdasági jelentésének érdekes adatai

Immár tizenharmadik éve jelenik meg negyedévenként a Pénzügyi Központ gazdasági jelentése.

A legfontosabb része a jelentésnek a mezőgazdaságról szóló fejezet, amely kimutatja, hogy a múlt évi jó termés és a külfölddel kötött kedvező értékesítési megállapítások idézték elő a mezőgazdaság helyzetének javulását. Az idei kilátásokról eddig megjelent hivatalos vetésjelentések nem kedvezőek.

Ismerteti a jelentés a telepítési akciónak eddigi eredményeit. A földművelésügyi minisztérium 11.734 kat. holdnyi mezőgazdasági ingatlant szerzett 5 millió pengőért, amelyből hat hónap alatt 2230 családnak juttatnak földet. A földreform pénzügyi lebonyolítása érdekében a földhözjuttatottak terheit oly módon mérsékeltek, hogy az több mint 120 millió pengő tőketartozás elengedésével egyenlő. Ez a kedvezmény 400 ezer családot érint. A gazda-

adósságok rendezésével kapcsolatban védetté nyilvánított birtokok kiterjedése 1,711.846 katasztrális hold, míg az összes számbavett földbirtok meghaladja a 16 millió kat. holdat.

A jelentés részletesen foglalkozik a gabonapiac áralakulásával és ismerteti a múlt év második felében megindult áremelkedést. Hangsúlyozza a jelentés, hogy az egyes termelési ágak közül tavaly a legnagyobb mértékben az ipari termelés emelkedett. Valamennyi iparágban emelkedett a foglalkoztatottság, aminek következtében a nyersanyagok behozatala is erősen növekedett. A kereskedelem helyzete is javult és az üzleti forgalom kereteinek kiszélesedését mutatja, hogy a forgalmiadó bevétel 20 százalékkal emelkedett.

A jelentés végül foglalkozik a megélhetési viszonyokkal és kimutatja, hogy a megélhetési költségek jelzőszáma a múlt év második felében lassan emelkedett.

ENDRŐDI

népesedési adatok

Március 15-től—április 15-ig a keresztség szentségében részesültek: Piszár András földmives fia Sándor, Timár György kertész leánya Irén Ilona, Gráfik János kovács leánya Anna, Gellai Imre nyug. csendőr fia Zoltán Imre, Papp István földmives leánya Magdolna Terézia, Elek Elek géplakatos leánya Klára Monika, Dala György földmives fia György, Varju Elek földmives leánya Franciska, Oláh, János földmives fia János Lajos Pálkás József munkás fia Imre, Nagy Imre földm. leánya Magdolna, Kurilla Etel leánya Mária Magdolna Dinya Miklós földmunkás fia Béla, dr. Tóth István ügyvéd fia István-Vince-Mátyás, Varga László csizmadia fia Gyula Máté.

Házasságot kötöttek az Ur oltára előtt: juhász Imre traktorkezelő helv. vall. és Csiga Erzsébet — Szőke Lajos földmives rk. és Gonda Eszter rk. — Ambrus István földmives rk. és Kopcsok Anna rk. — Jantyk János földmives rk. és Korcsok Mária rk. — Szakalos Miklós földmives rk. és Gellai Jolán rk.

Elhunytak az Urban: Liziczai István 75 éves állkapocsdaganat: Valuska Mátyásné Dudik Viktória 66 éves szivizom elfajulás; Papp László 10 éves gümös agyhártya lob; Varju Lajosné Bela Terézia 71 éves szervszívbjaj; Liziczai Vince 11 éves bélgyulladás; Pelyva Györgyné Miskolczy Viktória 64 éves gyomorrák; Tóth János 80 éves véres agygyuta; Kiszely Antal 69 éves szervi szívbjaj; Smiri Imréné Stancsik Eszter 42 éves veselob; Hornok Pálné Hornok Mária 69 éves szervi szívbjaj; Iványi Margit 9 hónapos tüdőlob; Paróczai Vendel nyakcsigolya-törés; Varju Franciska 3 perc koraszülés; Iványi Andrásné Mészáros Borbála 79 éves nyirokmirigy daganat; Giricz Mihályné Kardos Borbála 80 éves aggkori gyengeség; Gráfik Anna 6 napos veleszületett gyengeség; Dinya Mihály 5 hónapos tüdőgyulladás; Kővágó Mihályné Kiss Ilona 20 éves tüdő gümőkór; Uhrin Imréné Sóczó Ilona 74 éves véres agygyuta; Tarr Géza 13 éves eskor; dr. Uhrin Endre 77 éves szervi szívbjaj; Timár Mihály 72 éves mellhártyagyulladás; Timár István 71 éves gyomorrák. Juhász Lajosné Tóth Margit 37 éves szervi szívbjaj; Vaszkó Imre 17 éves gümös agyhártyalob; Timár Gergely 87 éves aggkori gyengeség.

Eljegyzések: Fülöp Máté földmives Hegedüs Etelkával — Tóth Imre napszámos Iványi Erzsébettel — Rafael József zenész Horváth Klárával — Onáka Péter munkás Vaszkó Veronikával — Farkas Lajos földmives Dávid Eszterrel — Timár Gergely csendőrmester Sóczó Erzsébettel,

HIREK A NAGYVILÁGBÓL

Dr. DARÁNYI KÁLMÁN miniszterelnök — Bornemissza Géza kereskedelmi miniszter és számos politikai előkelőség társaságában április 18-án Szegeden tartott nagy politikai beszédet, melyet az egész ország nagy érdeklődéssel várt. Szegedi tartózkodása alatt dr. Glattfelder Gyula csanádi püspök látta vendégül a miniszterelnököt és a minisztereket.

MIKLAS, az osztrák szövetségi állam elnöke május 3-án Budapestre érkezik, hogy vizsgálja Horthy Miklós kormányzó múlt évi látogatását. Elkísérik őt Pestre Schuschning kancellár és Schmidt külügyi államtitkár.

HALÁLOZÁSOK. Özv. Uhrin Imréné sz. Sóczó Ilona április 6-án elhunyt. Temetésén, melyet Csernus Mihály apátplébános fényes segédlettel végzett, nemcsak a község színe-java, hanem a környék több kiválósága, köztük dr. Sorbán Jenő és Laczay Péter főbírák is részt vettek. Nemes lelkületű, igaz magyar asszonyt vesztett benne Endrőd községe, aki 18 gyermeket szült és 9-et nevelt bensőséges hitben, hazafias érzésben és a munkaszeretet odaadó átélésében. Emléke áldott legyen! Eltemették Uhrin Endre ügyvédet is, községünk szülöttjét. 78 évet élt az öreg agglegény, akiben érdekes egyéniséget vesztett a község.

A POLYÁKHALMI katolikusok szép áldozatkészségéből május elején új haranggal szereljük fel a polyákhalmi kápolna iskolát. A „Szent István” névre keresztelt harang felszentelésére a polyákhalmi hívek dr. Lindenberger János apostoli kormányzót kérik fel.

AZ OROSZ szovjetet kezdte dicserni politizálás közben Guttman Sándor békéscsabai kereskedő. Közben sértő kijelentést tett a kormányzóra. Kormányzósértés és a állami rend felforgatására irányuló bűncselekmény miatt a gyulai törvényszék egy hónapra ítélte.

VILÁGCSODA A DUNÁNTULON. Az egész világ hangos volt pár év előtt a kanadai ötös ikrek születési rekordjától. A külföldi lapok most a dunántuli Füzesléc falut emlegetik, ahol csufosan megdöntötték a kanadai eredményt. Egy ottani hentesmester csabai származású Tóth Lajos 23 éves felesége a múlt hónapban nyolcas ikreket hozott a világra. Az ikrek valamennyien egészségesek és az orvosi vélemény szerint életképesek. Rengeteg látogató, sok orvos látogatja most Füzeslécet, hogy tanuja legyen a páratlanul álló látványnak. Azoknak az önmagukról, hitvesi és anyai kötelességeikről megfélemedező asszonyoknak kívánunk hasonló jókat akik egy vagy két gyermeknél nem akarnak többet.

TIZÉVI FEGYHÁZRA ítélte a balassagyarmati törvényszék Domonkos Ferenc gazdalgényt, aki több revolverlövessel agyonlőtte szeretőjét, a 22 éves Babingáli Terézt. Domonkos azért haragudott meg a leányra, mert ez nem tudta „mútéti uton” eltávolítani bűnös viszonyuk következményét. Az ügyész is, a vádlott is fellebbezett.

AZ ÉDESANYA KARJA

III. Richárd angol király, aki régen, még a kényuralom idejében ült az angol trónon, egyik vetélytársát, Edward herceget szeretete volna eltenni útjából. Poroszlókat küldött Edwardnak kastélyába hogy végezzenek vele. Edward szolgálai nem voltak épp otthon és az édesanyja a kastélynak ablakából észrevette a király kiküldöttét.

Anyai szíve megsejtette a veszélyt és lerohant, hogy bezárja a kastély kapuját. Sikerült is neki becsuknia a hatalmas tölgykaput és bele akarta épen dugni azt a nagy gerendát, amelyik a kapu két szárnyához erősített gyűrűbe volt szánva és amelyik aztán lehetetlenné tette, hogy a kaput kívülről kinyissák. Megdöbbenve vette észre, hogy ez a gerenda hiányzik. Valahova távolabbra tették a szolgálak.

Nem volt már ideje kutatni, hogy merre van, mert a kapu előtt már fegyvercsörgés hallatszott. Mit tett hát erre az édesanya?

Jobb karját dugta be a gyűrűbe a gerenda helyett. Taszították is már a király poroszlói a kaput, de nem tudták kinyitni, mert az édesanyának karja feltartotta azt. Csontjai darabokra törtek és ájultan függött a két gyűrűn.

Közben megérkeztek a szolgálak és elverték a kastély elől a király poroszlóit. A lármára lefutott Edward

is a kapuhoz és megborzadva látta, hogy édesanyja ájultan, törött karral függ a kapu zárógyűrűjén és látta, hogy a saját testrészenek feláldozásával akadályozta meg a király poroszlóinak betörését.

Gyöngéden karjaiba emelte anyját, kivette tört kezét a gyűrűkből és felvitte a szobájába. Nemsokára magához tért és fiát kereste. Örömtől csillant fel szeme, amidőn látta, hogy mellette áll és semmi baja.

— Mit tettél, anyám? Karod össze van roncsoolva borzasztóan! — szólt hozzá Edward.

— Mi ez, fiam, és mily csekélység az, ha elvesztem karomat, de megmentem a te életedet! — rebegte szörnyű fájdalmai között Edwardnak édesanyja.

Borzasztó kinokat állt ki aztán a hőslékű édesanya és bele is halt sebesülésébe. De váltig és utolsó pillanatáig csak azt hajtogatta, hogy örömmel szenvedte mindezt és örömmel áldozta fel karját, sőt életét is gyermekéért.

Ilyen az igazi édesanyai szív. Mindent megtesz, még életét is odaadja gyermekéért. De még szebb az az anyai szív, amelyik nemcsak gyermeke testi épségét és testi életét védi, hanem annak lelkére is gondol. Ha kell, áldozatokat is hoz azért, hogy gyermeke lelkét tönkre ne tegye és lelkének boldogságát ki ne ölje a bűn.

HUSZONHARMADIK GYERMEK Galovics Árpád magyarszentivéni nyug. Máv. segédtiszt feleségének most született meg a huszonharmadik gyermeke. A keresztanyai tisztet Horthy Miklósné vállalta el.

AGYONSUJTOTTA a kalapács Kónya Béla kissikatori kovácmestert. Megkérte a műhelyében tartózkodó legényt, hogy segítsen neki kettévágni egy hatalmas vasrudat. A legény meglendítette feje fölött a kezébe adott öt kilós kalapácsot, de a kalapács nyele eltört és a letört rész agyonsujtotta a szerencsétlen kovácsot.

AGYONÜTÖTTE részeg fiát. Tóth Mihály 75 éves, szilvásváradai gazda a reá durván támadó ittas fiát egy doronggal úgy találta fejbésujtani, hogy az rögtön meghalt. Letartóztatták.

ÖSSZERONCSOLTA FELESÉGE FEJÉT. Német József jánosházai 40 éves munkás felkereste különélő feleségét és kérte, hogy térjen vissza hozzá. Az asszony gorombán elutasította, mire Német fejszét ragadott és több fejszezapást mért felesége fejére. Az asszony haldoklik, az embert letartóztatták.

MEGVETTE SAJÁT TEHENÉT. A rajnavidéki Wolfswilerben a hetivásáron egy környékbeli gazda eladta tehenét, hogy szebbet és jobbat vásároljon helyette. Hosszas nézgelődés után végre megalkudott egy szép kiállítású tehénre, amelyért 100 márkával többet fizetett, mint eladott tehenéért kapott. Amikor hazavezette, családjá feltűnően ismerősnek találta az új tehenét. A nevére is hallgatott. Utánajárták és kiderült, hogy a gazda a régi tehenét vásárolta vissza száz márka ráfizetéssel. Gazdatársai szörnyen mulatnak a józú eseten.

FELVÉTEL A KÖSZEGI MISSZIÓS SZEMINÁRIUMBA. Az Isteni Ige Társasága missziós szerzetes rend, (a Szent Mihály Missziós Naptár, Világposta és Kis Hitterjesztő kiadója), köszegi missziós szemináriumba növendékei közé felvesz a gimnázium mind a nyolc osztályára olyan jó, jól tanuló és egészséges fiukat, akik missziós papok akarnak lenni. Érettségivel jelentkezőket azonnal a noviciátusba vesz fel. A felvétel feltételeiről bővebb felvilágosítást nyújt a Szent Imre Missziós Szeminárium rektora, Kőszeg.

BÉKÉSVÁRMEGYE Törvényhatósági Iskolánkülvli Népművelési Bizottsága felkéri a vármegye területén (m. városokban, községekben, tanyakörzetekben) működő műkedvelő csoportokat, tegyenek 5 napon belül jelentést a vármegyei népművelési Bizottság (Gyula Vármegyháza) címére arról, hogy a működő csoport alapszabállyal bíró önálló egyesület-e vagy egyesület keretén belül működő szakosztály, avagy csak alkalmi alakulat-e, 1936. évi szeptember óta hány előadást tartott. Jelentsék továbbá a műkedvelő egyesület pontos megnevezését és működésének színhelyét.

„AZOK a katonaviselt 22—50 éves magyar állampolgár férfiak, akik a teljesített katonai szolgálattal összefüggő magáncélú igazolásokra szolgáló keménykötésű Igozolványi lappal még nem rendelkeznek, azok átvétele céljából a gyomai járási népgondozó kirendeltségnél (Gyoma, III. Rákóczi u. 3. sz.) jelentkezzenek. Jelentkezni lehet legkésőbb 1937. május hó 15-ig vasárnap és ünnepnap kivételével bármely napon a délelőtti órákban.

Dr. HÖMAN BÁLINT kultusz-miniszter az új költségvetés keretében 200 új tantermet kíván létesíteni. — Dicsérendő terv, de az a kérdés, hogy ha ily rohamosan csökken a születések száma, lesz-e kinek! — A tantermenkénti 70-es kötelező létszám mellett kevésre lesz szükség.

A KÁPOLNÁSNYÉKI MALMOT adócsalás miatt bezárták. Müller Ignác malmot tulajdonos egy budapesti lisztbizományossal összejártsza 1931-ben 20 000 pengővel károsította meg a kincstárt. A Pénzügyminiszter elrendelte a malmot bezárását mindaddig, míg Müller a kárt meg nem téríti. Azonkívül eljárás indult ellene.

TITKON SZERVEZKEDNEK A NYILASOK. Vasvármegye alispáni jelentése szerint a vármegyébe semmiféle horogkeresztes mozgalom külső jelei nem észlelhetők, azonban terjeszkedésük mégis látható. A földalatti szervezkedésben „állástalan főiskolát végzett fiatal emberek és suhancok vesznek részt”, a nép komolyabb tömegeire azonban semmi hatásuk nincs.

AZ IPARI TERMELES. A népszövetségi statisztikai adatok szerint Magyarországon emelkedett legerőteljesebben, ahol az emelkedés 18 százalék. Az Egyesült Államokban 16.5, Németországban és Észtországban 13, Csehországban 15, Angliában 10, Lengyelországban, Hollandiában, Svédországban és Belgiumban 8.5 százalékkal emelkedett az ipari termelés. Sok országban az ipari termelés nemcsak felért, de fölülmulta az 1929. évi rekordszintet. Japán, Finnország, Chile, Dánia, Svédország, Anglia, Norvégia, Magyarország, Románia, Észtország, és Németország tartoznak ezek közé.

Növekedik tojáskivitelünk

A tavaszi hónapokban állandóan hirtelen növekedik a tojástermelés és ennek következtében megnövekednek a tojásértékesítés gondjai is. Az elmúlt hónapig általában csak Németországba szállítottunk tojást, ahol ugyan kedvező a tojásértékesítés lehetősége, azonban csak korlátozott mennyiség helyezhető el.

A tavaszi nagyobb tojásinálát következtében a kereskedők figyelme Németországon kívül mindinkább Olaszország, Ausztria és Svájc felé fordul, amely államok ugyancsak állandó piacai a magyar tojásnak. Az sem lehetetlen, hogy ezeken az államokon kívül még Angliába is szállítunk tojást annak ellenére, hogy évek óta tőlünk nem került tojás az angol piacra. A gazdák háromfi-állománya azonban annyira megnövekedett a múlt évben, hogy egyre növekvő felhozattal és annak külföldi értékesítésével kell számolni. Németország valószínűleg fel fogja emelni Magyarország tojásbeviteli kontingensét. Erre vonatkozóan a kezdeményező lépéseket már megtettük és remélhető, hogy rövidesen Németország újabb pótkontingens biztosít a magyar tojás bevitelére.

TERE-FERE

VARJASI: Dicsértessék az egyik Ura atyafiak.

VALAMENNYIEN: Mindörökké, amen.

VARJASI: Mi ujság a faluban testvérek?

MIRHÓI: Mi ujság? Hát ott a Hármaskörös, elbeszél az mindent, ami a községben történik.

GYOMAVÉGI: Hát iszen nem mondom, amióta megszületett, a nép jobban értesül mindenről és tájékoztatást kap mezőgazdaságról, országos eseményekről, politikai hírekről, sőt még a nagy világ dolgait is szelölözteti annyira-amennyire, de mégis a legjobb volt benne a terepere, mert ott jól megmondta vice-formájában az igazságot és még se haragudhattott senki érte. Most pedig, amióta a Tefán tanár elpályázott, berekedt a terepere hangjais.

UGARI: Igazad van öcsém, nagyon hiányzik a lapból. Amikor megjelent, mindig azt olvastam ki legelőször.

ZUGI: Akkor most úgy vagytok az ujsággal, mint két urikisasszony a Margitszigettel. — Egy májusi délután kimentek gyönyörködni benne, s a nagy csodálkozástól imigyen szólt az egyik: tündéri szép, akár csak a paradicsomban volnánk. — Csak Ádám hiányzik-sóhajtott nagy bánatosan a másik. — Hát így voltak ti is a tereperével.

KONDOROSTANYAI: Mink pedig elhatároztuk, hogy több száz aláírást csinálunk, azt bemegyünk a Valtir igazgató urhoz, hogy ha felveszi a a jófizetést az ujság csinálásért, akkor dolgozzon is meg érte és ne hagyja ki a tereperét. —

PERESI: Kérjék féláron tőle az ujságot, mint az egyszeri gyerek. Bement a népházi szövetkezetbe képeskönyvet venni. Amikor a pénzt kérték tőle, akkor előállt nagy bátran a fiú, hogy ő a felét fizeti, mert olvasni még nem tud, s csak a képeket nézegeti benne. — Hát kendetek is így csinálják.

CSEJTI: Van ő nekik most más bajuk, azzal vesződnek minduntalan. Miért nem szervezik meg a községi orvosi állást nekik, s miért nem építik fel az örménykúti tanítói lakást?

KONDOROSTANYAI: No és nem jogos a kívánságunk?

VARJASI: Nem. Nektek már annyit csinált a község, meg az egyház, nem is szólva az Alispán urról, hogy még a szátokat sem volna szabad kinyitni vagy husz esztendeig. — Van négy iskolátok, papotok, kántorotok, jegyzőtök, kereskedés, malom, kocsmá, kövesut a templomig, hát mi kéne még?

CSEJTI: No egy még nincs. Azt jogosan követelhetik. — Az apátur felépítette a tornyot, de elfelejtett órát tétetni rá. Hát ez még hiányzik.

SIMAI: Legközelebb már azt eszelik ki nagy unalmukban, hogy lehívják Pestről a mestert, aki eltolta a templomot, azt még a Népházat

vagy a nagylaposi állomást eltolták vele Hunyafaluba.

VARJASI: Most már mink vagyunk soron koma. Eleget vártunk. Mink nyolc ezer hold után fizetjük az adót, azt eddig csak ti arattatok mindig. Hát csak hátrább az agarrakkal néhány esztendeig.

ZUGI: Csak türelem testvérek. Mindennek eljön az ideje. A községnek nincs pénzvérdéje, az adót sem emelheti, azzal is számítani kell, hogy miből futja a sok beruházás?

KONDOROSTANYAI: Hát egészségháza, meg jegyzői lakásra jut pénz?

ZUGI: Te is olyan vagy, mint az egyszeri elefánt, amely gondozójának parancsára szépen elvette a pénzt a nézők kezéből és beletette az állatkertör zsebébe. Mikor pedig az egyik néző azt mondta az őrnök, hogy nyuljon a zsebbe az elefánt és adja vissza a pengőt, az őt azt felelte, hogy azt még nem tanulta meg. — Ha nektek kell valami, akkor fizessen a község. De ha arról van szó, hogy egy 15.000 lakosu község egy kisebbszere kórházhoz jusson, ahol a lakosság egészségét és életét védik, vagy hogy a düledező régi laktanya helyén a község főterét méltó épület díszítse, s a község el nem költethető törzsvagyona ingatlanban biztosítva legyen, akkor morogtok.

CSEJTI: Én is azt tanácsolom nektek, mint az egyszeri orvos a nagyhangu asszonyságnak, hogy belsőszervei jók és más bajt nem talál, csak abszolút pihenésre van szüksége. — Honnan gondolja doktor ur, hisz még meg sem vizsgálta a nyelvemet, válaszolta Éva leánya. Épen a nyelvére gondoltam, válaszolta az orvos, annak kell leginkább pihennie.

VARJASI: No ezt jól letárgyaltuk. Beszéljünk másról. Igaz, hogy eltemették az öreg Uhrin ügyvédet?

ZUGI: El azt annak rendje és módja szerint. — Összefogtak a szegényebb rokonai és szépen eltemették.

CSEJTI: Igaz, hogy az egyik nagyon gazdag, „uriember” unokatestvére egy fillért sem adott, sőt azt mondta, hogy temessék el Isten nevében?

ZUGI: Ugy hallatszik. De mit csodálkozol rajta! Mikor lett a kutyából szalonna?

UGARI: A szegény Frolyó István is elköltözött. Hallom, hogy szép temetése volt. Az öreg pap ment ki. Hát a képviselő itt volt-e?

ZUGI: Nem vettem észre. De minek is jött volna, úgy sem tud szegény Frolyó továbbra is korteskedni az érdekében. — Ugy látszik, a képviselőtestületi választás sikertelensége elvette a kedvét, hogy Endrődre jöjjön.

CSEJTI: Ki a fene várja? Tőlem maradhat ott Pesten, ahol van, ugyse sok hasznát látjuk.

VARJASI: No az sem volt mindennapi, amikor a lord mellett agyon-sújtotta a villám Szujó István testvérünket. Derék, jó ember volt. Három nap előtt még fáklyát tartott a szentmisén.

ZUGI: Mond, ha gyümölcsöt akarsz enni, a fáról a rohadt gyümölcsöt szeded le, vagy az egészségesen érettet?

VARJASI: Hát már csak a jó gyümölcsöt választanám.

ZUGI: Az Uristen is a jókat sorozza előbb, nekünk, gyarlóknak meg időt ad, hogy észretérjünk és megjavuljunk. Ezek a hirtelen halálosok csak súlyos intések, hogy ránk is sor kerülhet, hát gondoljunk lelkünkre és utolsó órákra is.

MIRHÓI: Hát a külpolitikában mi ujság? Igaz, hogy a szovjet nagyon segíti a spanyol vörös-munkásokat? Mégis csak jó dolguk lehet azoknak a muszka testvéreknek!

ZUGI: Jó-e? Nem olvasta kend, hogy az elmúlt hetekben a falvak küldöttsége kereste fel a földiktort, a Stalint, azt szemrehányást tettek neki, hogy éheznek és annyira lerongyolódtak, hogy még csizmájuk sincs, pedig paradicsomot ígértek nekik. — Hogy lehettek ilyen ostobák — válaszolta gunyos mosollyal a vörös cár, hol hallottátok azt, hogy a paradicsomban csizmában jártak volna?

GYOMAVÉGI: No és a náciak hogy viszik a bótot?

ZUGI: Ha huszonegyezel, nem mindegy az, hogy vörösből, vagy többől van neked huszonegyed? Hát ez is így van. Szélsőség az egyik, ahol nyomor, üldözés és halál a fizettség, de szélsőség a másik is, ahol az üldözésen kívül legfeljebb nem halál, hanem börtön a tied, ha ellenkezni mersz.

DÉCSPASKUMI: Már pedig, mink inkább ide huzunk. A Gellért már meg is rendelte a barna ingeket. A tanító ur javolja az eszmét.

ZUGI: Hát azért volt itt a szolnoki zsidó, attól veszitek?! Pedig kár volt pénzt kiadni. Három-négy hétig nem veszték tisztát, mindjárt meg lesz a célnak megfelelő, elülhátul barna-ing.

PERESI: A magyar emberhez úgy passzol ez a sok olondéria, mint az egyszeri parasztembernek a frakk. Maskarának nézték, csak komoly embernek nem. A mai fiatalok összeolvasnak mindent, tanulnak is valamit, azt azt hiszik, ők tanálták ki a spanyolviaszkot. Országmentők, nép-

boldogítók kívánnak lenni. Bántja őket a hiuság, tulokosnak tartják magukat. Pedig a komoly emberek megmosolyogják a zöld éretlenségeket, s végül is haszontalanul elfecsérelt idejük és munkájukon kívül „az üzletre” még rá is fizethetnek, mint az egyszeri skót a kalapvásárlásra.

CSEJTI: Hát az meg micsoda fajzat?

ZUGI: Nem láttad még őket, ember létükre szoknyában járnak a bolondok. Egyszer az egyik ilyen fősvény skót bement a kalapos üzletbe és kiválasztotta a legnagyobb kalapot, úgy hogy még az orrát is befedte. Azt akarta, hogy mert legnagyobb kalapja van, őt tartsák a legokosabb embernek is falujában. Otthon azonban előkapta az asszony, hogy hol hagyta a szemét és az esztét, nem tudott a fejéhez alkalmas kalapot vásárolni? Vehettem volna, mondá az okos skót, de a kisebbek sem voltak olcsóbbak. A pénzemért már csak több anyagot veszek! Azt, hogy nem neki való, elfeledte a bivaly. Hát ilyenek ezek a zsenge ifjaink is, akik fajcseretettől vezetve náciznak, pedig ugyanakkor előkészítik a németterjeszkedést nálunk és gyengítik a magyarság magabiztos erejét és önállóságát. Mindez azonban semmi nekik, azt hiszik, ami Berlinben jó és hasznos, az megfelel a pusztának is. De hát érvényesülni kellene valahogy.

VARJASI: Nem komoly az egész dolog. A magyar nép gyomra nem veszi be az idegen kotyvalékokat, neki magyar asszony izes főjtje kell. Neki a politikában is magyar érdek és az ősi nemzeti nagy múlt tanítása az irányadó. Marx is, Hitler is német. Az egyiket megkóstoltuk, a másiktól nem kérünk, mert csömört kapunk. Szent István katolikus magyarja Istent—királyát—hazáját szereti, védi, érte él és hal. Jézusát semmi földi érdekért, ideálért, még a hazájáért sem tagadta vagy mellőzte soha. Vallásos erényei tartották fenn a hazát ezer éven át, ezek átélésétől és terjesztésétől várja és várhatja szebb jövőjét, amire a magyarok Istene juttasson el mindnyájunkat. (A harang megszólalt, a vitázók elindultak a templomba.)

Madridban 52.000, Valenciában 12.000 embert végeztek ki a vörösök

A salamancai főhadiszállás hiteltérdeklő jelentések alapján közli, hogy Madridban a polgárháború megkezdése óta a vörösök 52.000 polgárembert — köztük sok asszonyt és gyermeket — végeztek ki. A nemzeti kormánynak sikerült 32.000 kivégzett fényképét megszerezni.

Valenciában a kivégzettek száma meghaladja a 12.000-et. Legutóbb egyszerre 350 politikai foglyot tereltek össze egy udvarra és gépfegyverekkel lekaszálták őket.

Megtörtént a belga mérkőzés

Bőven irtak a lapok arról, hogy a belgiumi antiszemita szélsőséges jobboldali csoport vezére választási párbajra hívta ki a kormányon levő középpártok jelöltjét. Maga az ország miniszterelnöke, a katolikus családból származó Van Zeeland vette fel a keztyűt a belga nemzeti szocialista vezérrel szemben. A vasárnapi választás csufos kudarcot hozott a felforgató irányzat képviselőjének. Degrelle 68.242 szavazatával szemben Van Zeeland négyszer annyit: 275.840 szavazatot kapott. Az öríási győzelmet Belgium főpapjának állásfoglalása eredményezte Van Zeeland javára.

Közgazdasági hírek

Mit jövedelmeznek terményeink?

Az Országos Mezőgazdasági Üzemi Intézet pontos számadások után hitelesen kimutatta, hogy öt éves átlagtermés mellett a tengeri szemtermésének értéke kat. holdankint 152,48 pengő, a búzáé 151,65, az árpa és zab 120, a rozs 100, s a lucerna 117 pengő értéket hoz.

Azt is kiszámította az Intézet, hogy holdanként 6 mázsa termés mellett egy mázsa tengeri összes termelési költsége 20 pengőn felül van, tíz mázsa átlagtermésnél a költség mértékünkönként 12,50, 16 mázsa átlagtermés mellett esetében 1-1 mázsa tengerire 8 pengő termelési költség esik.

AZ ÁRMENTESÍTŐ TÁRSULATOK államosítását követelik a hajdumegyei gazdák is, hogy így nagyobb rend legyen az ármentesítés terén. Békésvármegye gazdaközönsége már tíz éve sürgeti ezt!

Közmunkák

— Azt hittük, hogy a jobb termés után meginduló közmunkák kielégítik munkásaink elhelyezkedési törekvését, s nehéz, kínos esztendő után nem lesz szükség a helyi közmunkákra. Azonban csalatkoztunk. A tavaszi időjárás miatt több helyütt későn kezdik az utépitéseket és más közmunkákat, ennél fogva dr. Sorbán Jenő járási főszolgabíró a községi főjegyző jelentése, s az Egységes Munkás-Ölthon vezetőségének ismételt kérésére személyes kérelemmel fordult a vármegye főispánjához, hogy az elhelyezkedni még nem tudó munkásság foglalkoztatására segítyt kérjen. Ricsóy-Uhlarik főispán ur ez alkalommal is nagy megértéssel fogadta főbíránk előterjesztését, s fontos községi munkák végzésének elősegítésére két ízben 2000 pengő utalt ki. A piac-ter rendezését, a fásítás folytatását ebből a segélyből, valamint vitéz dr. Márky Barna alispán 700 pengős vármegyei segélyből fedezte a községi előjáróság.

Ezúton is tiszteletteljes hálával adózunk vármegyénk két vezető tisztviselőjének, hogy jószívvel segítik elő az endrődi munkásnép kenyérkeresési lehetőségét.

Mit fizet az esztergomi székeskáptalan cselédeinek?

Annyi összevissza beszédet és rágalmat szórnak az egyházi birtokokról nemcsak a munkások, hanem „nadrágos” emberek között is, hogy az igazság megvilágítása céljából mutatóul közöljük az esztergomi főkáptalan egyöntetű eljárását és gondoskodásait cselédeiről.

A somogy-zalai káptalani uradalmakban minden teljes munkabírási konvenció, házasi cselédnek alapjá-

randósága 8 mázsa buza, 8 mázsa rozs, 8 köbméter (150 mázsa) lüzifa, egy tehén, egy sertés tartása 6 növendék malaccal, egy magyar hold megszántott föld, félhold rél, 300 □-ól kert és 50 pengő készpénz.

Ehhez járul kettőnél többgyermekes családoknál a következő póllék: 10 P készpénz és a harmadik gyermekétől kezdve fejenként 1 mázsa rozs a 12 éven aluli gyermekek után. Sokgyermekes családoknak még egy tehén tartását engedélyezik. Az előregedett, munkaképtelen és hűséges cselédek kegydíjat kapnak.

Ilyen cselédbért kevés uradalomban fizetnek. Valódságáról meggyőződést szerezhet magától a cselédségtől mindenki. Ime, az egyház nemcsak hirdeti, hanem valóban gyakorolja is a szociális igazságot, s a családvédelmet.

Pécs városa elhatározta, hogy a három évnél tovább szolgáló, több gyermekes városi munkások családtagjai részére fejenként heti 50 fillér családbért állapít meg. Szép és követésreméltó példa.

Allatpiacok helyzete a múlt héten

A múlt heti milánói vásáron elért líraárak alapján a magyar gazda a következő istálló árakat érte el: Ia. ökréért 85—91 pengőfillért, IIa. ökréért 73—76 pengőfillért, Ia. tehénért 78—81 pengőfillért, IIa. tehénért 69 pengőfillért, Ia. bikáért 78 pengőfillért, IIa. bikáért 69—74 pengőfillért, vásári marháért 72—85 pengőfillért élőszűly kg.-ként

A fiumei marhaárak a milánói áraktól lényeges differenciát nem mutatnak. — Drezdában a magyar gazdaság istállójaig visszaszámítva 90—92 pengőfilléres árakat lehet elérni. — Bécsben a magyar gazdaság istállójaig visszaszámítva extrém uradalmi ökréért 108 fillért, Ia. uradalmi ökréért 100—104, IIa. urad. marháért 67—84 fillér a vásári marháért 52—65 fillért adtak élőszűly kg.-ként (251)

VASUTI MENETREND

Gyomára érkező vonatok:

Budapestről	—	2.21
Békéscsabáról	—	5.38
Szarvasról	—	6.34
Déaványáról	—	6.55
Békéscsabáról gyors	—	10.06
Budapestről	—	10.27
Déaványáról	—	11.47
Budapestről gyors	—	11.57
Békéscsabáról	—	14.20
Déaványáról	—	16.51
Békéscsabáról gyors	—	16.58
Budapestről, gyors	—	17.36
Gyuláról	—	19.26
Budapestről	—	20.39
Déaványáról	—	22.00
Békéscsabáról	—	23.56

Máriának panaszkodunk

Irta: BARTHA ANDRÁS.

Puha kelyhű virágszivekből
Indulnak meg az illatok,
Ezerszínű fénybokrétákat
Szirmoznak le a csillagok.
Bizakodások lobognak fel,
Jövőt keresnek a szemek,
Lusta remények simogatnak
Ezernyi égő szivebet.

Suta kedvek szomjaznak füttyöt,
Erő fakad a rög alatt,
Vándor békék sikkasztanak el
Igy tavaszkor sok jajszavat.
Vadul nyargal át életünkön
Az ósdi bünök Bábele,
Ős-kacagányunk olyan fontos,
Hogy már a lelkünk fáj bele.

Beh sok bánatot szív magába
Ez a most megjött kikelet,
Szomorúságok hervasztják el
A kék, csókzenés sziveket.
Gond-málháktól hajlik meg vállunk
S gonddal küzködik homlokunk,
Tulsúlyú már ez a szegénység, —
Mária, amit hordozunk.

Kenyerünk nincsen, ruhánk szakadt;
Tavaszunk, álunk, bús anyánk —
Sir döbbsent, közös egyveleget,
Bitang tehertől nyög hazánk!
Zsiványoké lett Árpád hona,
A sikon gyűlölet ragyog,
Néma zokkal nyilnak az égre
A méla lelkiablakok.

Szemünket bánat csapolja meg,
Ledéren pangnak a szivek,
Hideg nászágyak melegágya
Lett ez a csonka hon-sziget.
Megunt, vitás fogalom a frigy, —
A csók, a jóság, az ima,
Szeresd, óvjad ezt a kába fajt
S csókold meg szívét, Mária...!

A gabonapiac pár heti erős lendület után ismét ellanyhult. A pesti tőzsdén a 80 kilós liszavidéki búzá 20.65—20.90, az árpát 15.50—16.25, a zabot 17—17.20, a morzsolt tengerit 11.60-as áron jegyezték.

A sertésvásáron is lanyhaságot észleltünk az ünnepek óta. A sertésárak 5-8 fillért estek.

HIRDETÉSEK

Endrőd-Gyomai Takarékpénztár R.-T., Endrőd

Fiókinzet: Gyoma. Tel.: Endrőd 2.
Folyósít rövidlejárati mezőgazdasági kölcsönöket. Elfogad felmondás nélküli betéteket a legmagasabb kamattal mellett.

ELADÓ HÁZ. Özv Timár Péterné II., 549. szám alatt levő háza eladó.

Özv. Kreznerics Ferencné Sugárutcai háza eladó. — Értekezni lehet vitéz Baranyai István bankigazgatónál.

Eladó kedvező fizetési feltételek mellett 8 kishold föld, a Nagyperes dűlőben; Décs-páskumon 2000 négyszögöl, Dávid-dűlőben 2340 négyszögöl szántó. — Érdeklődni lehet: Békéscsabán, a Békésmegyei Keresk. Banknál.

Szépékszert Jóórát

Mezőturon és Endrődön

Gruber ád!

Órák, ékszerek, szemüvegek nagy raktára, disztárgyak. Óra-, ékszerjavítás pontos alkatrészekkel, jólállás mellett, saját műhelyemben. —

Az Endrőd-Gyomai Takarékpénztár Rt. mindenféle

gabonaneműt
magas piaci áron
VÁSÁROL.

A Katolikus Népszövetség Temetkezési Segítőpénztára

utján mindenki könnyíthet az elhalálozás miatt jelentkező gondon, megnyugvást szerezhet magának és családjának

Iratkozzék be tagul

Tagfelvétel és a díjak befizetése az Endrőd-Gyomai Takarékpénztár Rt.-nél Endrődön. Tag lehet minden 14-65 év közötti egyén Orvosi vizsgálat nincsen! Legkisebb havi díj 50 fillér.

„Az Egyházmegyei Hatóság 1238/1934. sz. engedélyével.”

Szerkesztésért és kiadásért felelős:
Walthier György

Főmunkalárs:

Csernus Mihály

Kongorác János könyvnyomdája
Iörökszentmiklós, Telefonszám: 21.